

II. Er Retten til Invaliderende en ved Grundlovens § 80 beskyttet velerhvervet Ret?

Selv om det ikke antages, at Bestemmelsen om Statsgarantien i Invalidforsikringslovens § 10 udelukker en senere ved Lov hjemlet Nedsættelse af Invalidere-
renten med Virkning for de allerede forsikrede, bliver det Spørgsmaal tilbage, om dette
dog ikke paa Grund af Invaliderentens særlige Natur maa anses for udelukket i Medfør
af Grundlovens § 80.

Grundlovens § 80, 1ste Stykke, lyder som bekendt: Ejendomsretten er ukrænkelig.
Ingen kan tilpligtes at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvellet kræver det. Det kan
kun ske ifølge Lov og mod fuldstændig Erstatning.

Nu indeholder vor Grundlov vel ikke saaledes som den norske Grundlovs § 97
noget Forbud mod at give Love med tilbagevirkende Kraft, og det er derfor ikke ude-
lukket, at en senere Lov med Retsvirkning kan gribe ind i eller ophæve tidligere erhvervede
Rettigheder. Alligevel maa det dog sikkert følge af Grundlovens § 80, at Love, der ved
at gives tilbagevirkende Kraft tilintetgør alt erhvervede *Ejendomsrettigheder*, kun kan
anses for gyldige mod, at der ydes fuldstændig Erstatning til den derved krænkede.*)
Og det er ligeledes for længst anerkendt i dansk Teori og Praksis, at Domstolene er be-
føjede til at tilsidesætte en Lov, der maatte være i Strid med Grundlovens § 80, selv om
danske Domstole endnu hidtil ikke i sidste Instans i noget Tilfælde har gjort det.

Spørgsmaalet bliver imidlertid i denne Forbindelse: Hvad forstaaes ved de *Ejen-
domsrettigheder*, der nyder Beskyttelse ifølge Grundlovens § 80? Den nævnte Grundlovs-
bestemmelse indleder med at udtale, at „Ejendomsretten“ er ukrænkelig, og fortsætter
derefter med, at ingen kan tilpligtes at afstaa „sin Ejendom“, uden hvor Almenvellet
kræver det. Hvad forstaaes altsaa her ved „Ejendom“ og Ejendomsret? Og falder Retten
til Invaliderende ind under den Ejendomsret, som Grundlovens § 80 vil beskytte mod
Indgreb fra Statsmagtens Side?

Grundlovens § 80 hører jo til de mest omtvistede Bestemmelser i vor Grundlov,
og der har i Tidernes Løb gjort sig adskillig Meningsforskel gældende baade med Hensyn
til, hvad der skal falde ind under „Ejendomsret“ i Grundlovens § 80, og mod hvilke Ind-
greb fra Statsmagtens Side Ejendomsretten maa anses for beskyttet. Her interesserer
kun, hvad Grundlovens § 80 maa antages at sigte til ved Ordene: Ejendom og Ejendomsret.
I ældre Tid, saaledes endnu i Professor *Holcks* Statsretsforelæsninger over den reviderede
Grundlov af 1866**), forstodes Ejendom og Ejendomsret endnu saa snævert, at derved
formentlig alene sigtedes til Ejendomsretten i snæver tingligretlig Forstand som om-
fattende alene Beskyttelse for Personens faste og rørlige Ejendom, en Forstaaelse, som
oprindelig ogsaa maatte ligge nær efter den norske Grundlovs § 105: „Fordrer Statens
Tarv, at nogen maa afgive sin rørlige eller urørlige Ejendom, saa bør han have fuld Er-
statning af Statskassen.“ Det er imidlertid nu for længst anerkendt, at denne Forstaaelse
maa anses for alt for snæver, og at alle andre private Formuerettigheder, saaledes
ogsaa Fordringsrettigheder og Enerettigheder som Forfatter- og Kunstnerrettigheder
og Patentrettigheder maa anses for indbefattede derunder, selv om Grænsen paa flere
Punkter kan være noget tvivlsom, saaledes f. Eks. med Hensyn til Næringsrettigheder
ifølge Borgerskab og Næringsbevis.

Den nu anerkendte Forstaaelse af Ordet „Ejendom“ i Grundlovens § 80 er hos
os navnlig blevet udviklet af *Matzen*, der som Resultatet af sin Undersøgelse slaar fast,
at Ordene Ejendom og Ejendomsret i Grundlovens § 80 (tidligere § 82) er „enstydig
med Formue og Formueret“, og til nærmere Forklaring føjer til: „Det er da klart, at under
Ejendomsret indbefattes enhver paa en privatretlig Adkomst hvilende Ret“ (***) I disse
sidste Ord „enhver paa en *privatretlig* Adkomst hvilende Ret“ ligger utvivlsomt ogsaa
Kærnen i Betydningen af Ordet „Ejendom“ i Grundlovens § 80. Thi selv om dette ikke

*) *Knud Berlin*, Den danske Statsforfatningsret, II S. 8. Det samme hævdes i norsk Ret i
Henhold til den norske Grundlovs § 105, se *Morgenstjerne*, Lærebog i den norske Statsforfat-
ningsret, 3. Udg. 1927 II S. 398.

**) *Holck*, Den danske Statsforfatningsret 1869, II S. 330.

***) *Matzen*, Den danske Statsforfatningsret, 3. Del 1909, S. 339.